

Klausurní práce 3/2019

21.6.2019

Pan A. se stal v červenci r. 2018 vlastníkem pozemku v obci K., která je obcí s rozšířenou působností v kraji M. Obec K. má vydán územní plán. Předmětný pozemek se nachází v zastavitelné ploše.

Přes pozemek pana A. vede cesta, o níž bylo podle § 142 správního řádu rozhodnuto, že je veřejně přístupnou účelovou komunikací. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 2.10.2008, tj. v době, kdy předmětný pozemek vlastnil pan B., který ho panu A. prodal, aniž by mu o existenci veřejně přístupné účelové komunikace při převodu cokoliv sdělil.

Poté, co získal k pozemku vlastnické právo, se pan A. rozhodl, že ho oplotí, což také v únoru r. 2019 během jediného dne učinil. Toto oplocení mělo výšku 2,60 m.

Na základě podnětu několika vlastníků blízkých nemovitostí, kteří danou účelovou komunikaci dlouhou dobu využívali k přístupu/příjezdu k těmto nemovitostem, zahájil obecní úřad obce K. (= jako věcně a místně příslušný obecný stavební úřad) s panem A. řízení podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona o odstranění stavby oplocení. Oznámení o zahájení řízení o odstranění stavby oplocení bylo panu A. zasláno doporučeným dopisem, který dne 25.3.2019 převzala manželka pana A.

O něco později na základě podnětu téže skupiny vlastníků zahájil obecní úřad obce K. (= jako věcně a místně příslušný silniční správní úřad) s panem A. řízení o odstranění pevné překážky z dané pozemní komunikace podle § 29 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích. Oznámení o zahájení řízení o odstranění pevné překážky z pozemní komunikace bylo panu A. doručeno do vlastních rukou dne 23.4.2019.

V případě řízení o odstranění stavby oplocení pan A. podáním ze dne 8.4.2019 adresovaným stavebnímu úřadu namítl

a) že stavební úřad s ním nemůže vést v daném případě řízení o odstranění stavby, neboť umístění a provedení dané stavby oplocení nevyžaduje podle stavebního zákona „ani žádné povolení, ani žádný souhlas“,

b) že dané řízení s ním nebylo vůbec zahájeno, neboť mu stavební úřad oznámení o zahájení řízení nedoručil do vlastních rukou.

V případě řízení o odstranění pevné překážky z pozemní komunikace pan A. podáním ze dne 10.4.2019 adresovaným silničnímu správnímu úřadu namítl

a) že ani toto řízení s ním nelze vést, neboť k užívání cesty na svém pozemku nedal nikomu souhlas, rozhodnutí o prohlášení existence veřejně přístupné účelové komunikace vydané „vůči předchozímu vlastníkovi“ ho nemůže zavazovat a v současné době tak žádná účelová komunikace, tím méně veřejně přístupná, na jeho pozemku neexistuje,

b) že zahájení takového řízení bránila v daném případě překážka řízení probíhajícího ve stejné věci, neboť obecní úřad obce K. jako stavební úřad s ním již dříve zahájil řízení o odstranění stavby oplocení podle stavebního zákona,

c) že i kdyby snad žádná z jeho výše uvedených námitek nebyla relevantní, řízení o odstranění pevné překážky z pozemní komunikace s ním nemůže vést obecní úřad obce K., neboť

obec K. je účastníkem tohoto správního řízení a z důvodu podjatosti všech úředních osob v obecním úřadu jako zaměstnanců obce K. musí být toto řízení delegováno na jiný obecní úřad.

Stavební úřad dne 30.4.2019 poznamenal do spisu usnesení, jímž řízení o odstranění stavby oplocení zastavil. Toto rozhodnutí vydal poté, co se dozvěděl o řízení vedeném silničním správním úřadem a dospěl k závěru, že právní úprava rozhodování o odstranění pevné překážky z pozemní komunikace v zákoně o pozemních komunikacích, má přednost před právní úpravou rozhodování o odstranění stavby ve stavebním zákoně. Vlastníci pozemků, na základě jejichž podnětu bylo zastavené řízení vedeno, se na schůzce svolané jedním z nich na 18.5.2019 shodli na tom, že řízení bylo zastaveno v rozporu se zákonem a že „to tak nenechají a obrátí se na krajský úřad“.

Dne 22.5.2019 se silniční správní úřad, který do té doby ještě nevydal rozhodnutí ve věci, dozvěděl, že pan A. o minulé neděli oplocení zboural.

OTÁZKY:

1. Bylo pravdivé tvrzení pana A., že umístění a provedení dané stavby oplocení nevyžaduje ani žádné povolení, ani žádný souhlas (tedy žádný úkon stavebního úřadu) podle stavebního zákona?
2. Bránila v daném případě v tom, aby silniční správní úřad zahájil a vedl řízení o odstranění pevné překážky z pozemní komunikace, skutečnost, že stavební úřad již dříve zahájil řízení o odstranění stavby oplocení, které onu pevnou překážku představovalo?
3. Byla důvodná námitka pana A., že ho rozhodnutí o existenci veřejně přístupné účelové komunikace vydané jeho právnímu předchůdci nemůže zavazovat, když nedal nikomu souhlas k jejímu užívání?
4. Bylo řízení o odstranění stavby oplocení zahájeno, když oznámení o jeho zahájení nebylo panu A. doručeno do vlastních rukou?
5. Byla obec K. v daném případě účastníkem řízení o odstranění pevné překážky z dané pozemní komunikace, a pokud ano, byla by tato skutečnost důvodem pro delegaci daného řízení na jiný obecní úřad?
6. S čím se mohou vlastníci nemovitostí, kteří nebyli spokojeni se zastavením řízení o odstranění stavby oplocení, obrátit na krajský úřad a jak by měl krajský úřad poté postupovat?
7. Jak má silniční správní úřad v řízení o odstranění pevné překážky z pozemní komunikace reagovat na skutečnost, že pan A. oplocení, které představovalo tuto překážku, po zahájení řízení zboural?

Odpovědi právně odůvodněte.

U odpovědí vázaných na aplikaci právního předpisu je třeba použít přesné citace (předpis, paragraf, odstavec, písmeno ...).

Řešení – Klausurní práce č. 3

Ad 1)

Nebylo. Na základě § 103 odst. 1 písm. e) bod 14 stavebního zákona sice stavba oplocení nevyžaduje ani ohlášení stavebnímu úřadu, ale podle § 96 odst. 2 písm. a) se v případě záměrů podle § 103 vyžaduje územní souhlas. V § 79 odst. 2 písm. f) stavebního zákona je stanoveno, že rozhodnutí o umístění stavby ani územní souhlas nevyžadují oplocení do výšky 2 m, které nehraničí s veřejně přístupnými pozemními komunikacemi nebo s veřejným prostranstvím a které se nacházejí v zastavěném území či v zastavitelné ploše. V daném případě ale mělo oplocení výšku 2,60 m, takže se na ně uvedená výjimka nevztahuje.

Ad 2)

Nebránila. V § 48 odst. 1 správního řádu je stanoveno, že zahájení řízení u některého správního orgánu brání tomu, aby o téže věci z téhož důvodu bylo zahájeno řízení u jiného správního orgánu. V daném případě ale nešlo o řízení v téže věci ani z téhož důvodu. Pojem „věc“ je třeba chápat v kontextu dalších ustanovení správního řádu, nejde o věc v právním smyslu, ale předmět rozhodování, viz např. § 9, podle kterého se práva a povinnosti zakládají v *určité věci*. Z hlediska stavebního úřadu a stavebního zákona šlo o řízení o odstranění neoprávněné stavby (stavby provedené bez územního souhlasu – viz otázka 1) bez ohledu na to, zda tvoří nebo netvoří překážku na pozemní komunikaci. Z hlediska silničního správního úřadu a zákona o pozemních komunikacích šlo o odstranění pevné překážky z pozemní komunikace bez ohledu na to, zda jde či nejde o stavbu podle stavebního zákona. Ustanovení, podle kterých se daná řízení vedla, mají jiný účel a sledují ochranu jiného veřejného zájmu.

Ad 3)

Námítka důvodná nebyla, jde o rozhodnutí in rem (ad rem) a jeho závaznost pro právní nástupce vyplývá z § 73 odst. 2 správního řádu, argumentovat lze i tím, že z judikatury (např. Sb. NSS č. 2390/2011) vyplývá, že souhlas s existencí účelové komunikace zavazuje i právní nástupce původního vlastníka.

Ad 4)

Ano, bylo zahájeno. Podle § 46 odst. 1 správního řádu je řízení z moci úřední zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení řízení účastníku uvedenému v § 27 odst. 1 doručením oznámení. Ani správní řád (§ 19 odst. 5) ani stavební zákon nevyžadují pro zahájení daného řízení doručení do vlastních rukou. K převzetí takové písemnosti jinou osobou než adresátem viz § 20 odst. 3 správního řádu. Obecně lze doporučit pro zahájení řízení z moci úřední volit takový způsob doručení, které bude možné zpětně prokázat. V daném případě nicméně z reakce pana A. na skutečnosti uvedené v oznámení o zahájení řízení vyplývá, že se o zahájení řízení dozvěděl, protože proti němu vznášel námítky, takže nebyl způsobem jeho doručení nijak zkrácen na svých procesních právech (viz § 89 odst. 2 poslední věta správního řádu). Lze argumentovat též tím, že neoznámení písemnosti se nemůže dovolávat ten, kdo se s ní prokazatelně seznámil (§ 84 odst. 2 správního řádu – platí-li to pro rozhodnutí, platí to per arg. a maiori ad minus tím spíše pro jiné písemnosti).

Ad 5)

Obec K. byla účastníkem řízení na základě § 44b zákona o pozemních komunikacích, podle kterého obec je účastníkem v řízeních *ve věcech veřejně přístupných účelových komunikací nacházejících se na jejím území*, a, to i v případě, že není jejich vlastníkem. Slovní spojení „ve věcech veřejně přístupných účelových komunikací“ je tak široké, že zahrnuje i řízení o odstranění pevné překážky, nejen řízení o existenci (či neexistenci) takové komunikace.

Účastenství obce v daném řízení nebylo důvodem pro postup podle § 14 odst. 5, resp. § 131 odst. 4 správního řádu, a to s odvoláním na § 14 odst. 2 správního řádu, podle kterého úřední osoba není vyloučena podle odstavce 1, pokud je pochybnost o její nepodjatosti vyvolána jejím služebním poměrem nebo pracovněprávním nebo jiným obdobným vztahem ke státu nebo k územnímu samosprávnému celku.

Ad 6)

Řízení o odstranění stavby je řízením z moci úřední, a protože stavební zákon nemá zvláštní úpravu, zastavuje se toto řízení podle § 66 odst. 2 správního řádu, tzn. usnesením, které se pouze poznamená do spisu a proti kterému se podle § 76 odst. 5 správního řádu nelze odvolat (i kdyby se ale odvolat šlo, vlastníci pozemků, kteří účelovou komunikaci využívali k přístupu na své pozemky, nejsou účastníky řízení o nařízení odstranění stavby podle § 129 odst. 10 stavebního zákona, neboť jejich vlastnická práva nemohu být přímo dotčena odstraňováním stavby).

Podle § 94 odst. 3 správního řádu je možné usnesení o zastavení řízení přezkoumat samostatně v přezkumném řízení, ke kterému lze dát podnět (§ 42 správního řádu). Z hlediska krajského úřadu jako orgánu příslušného k přezkumnému řízení (§ 95 odst. 1 správního řádu) není rozhodující, zda jde o podnět účastníka řízení podle § 94 odst. 1 správního řádu nebo podnět kohokoliv jiného podle § 42, rozdíl je jen ve způsobu reakce krajského úřadu vůči tomu, kdo podnět dal. Z hlediska podmínek zahájení řízení a toho, na co se v podnětu upozorňuje, v tom ale není rozdíl. Krajský úřad by měl usnesení o zastavení řízení o odstranění stavby zrušit v přezkumném řízení jako nezákonné a věc vrátit k novému projednání stavebnímu úřadu (§ 97 odst. 3 správního řádu), neboť není v souladu se zákonem důvod, že právní úprava řízení o odstranění pevné překážky má přednost a stavební úřad neměl zákonný důvod řízení zastavit (viz též otázka č. 2). Pokud by ale bylo oplocení mezitím zbouráno (viz poslední odstavce zadání), neměl by takový postup smysl, neboť stavební úřad by musel tak tak jako tak řízení zastavit podle § 66 odst. 2 správního řádu pro odpadnutí důvodu řízení.

Ad 7)

Silniční správní úřad by měl řízení zastavit podle § 66 odst. 2 správního řádu, neboť v průběhu řízení odpadl důvod řízení (byla odstraněna pevná překážka na pozemní komunikaci, o které se vedlo řízení).